

**Зауваження і пропозиції
Національної асоціації адвокатів України
до проекту Закону України «Про внесення змін до
деяких законодавчих актів України щодо забезпечення безпеки
учасників кримінального судочинства та інших осіб в інтересах правосуддя»**

Чинна редакція статті закону, в який вносяться зміни	Зміни, запропоновані законопроектом	
Кодекс України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради Української РСР 1984 р., додаток до № 51, ст.1122)		Пропозиції, зауваження
<p>Стаття 185¹¹. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист</p> <p>Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист, -</p> <p>тягне за собою накладення штрафу до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p>	<p>Стаття 185¹¹. Розголошення відомостей про заходи забезпечення безпеки</p> <p>Розголошення відомостей про заходи забезпечення безпеки щодо особи, взятої під захист, за відсутності ознак діяння, передбаченого Кримінальним кодексом України, -</p> <p>тягне за собою накладення штрафу від трьох тисяч до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.</p>	<p>Такі зміни є позитивними з огляду на те, що підвищення адміністративної відповідальності за розголошення відомостей про заходи забезпечення безпеки має здійснювати превентивну функцію в частині запобігання розголошення таких відомостей, оскільки розмір адміністративного стягнення, передбачений ст. 185-11 КУпАП в чинній редакції, є не виправдано малим порівняно зі шкодою, яка може бути завдана в результаті вчинення цього адміністративного правопорушення.</p>
Кримінальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст.131)		
<p>Стаття 380. Невжиття заходів безпеки щодо осіб, взятих під захист</p>	<p>Стаття 380. Порушення вимог закону щодо забезпечення безпеки</p>	<p>У законопроекті пропонується внести зміни до ст. 380 КК України. Запропонованими змінами доповнюється</p>

<p>Неприйняття рішення, несвоєчасне прийняття або прийняття недостатньо обґрунтованих рішень, а також невжиття, несвоєчасне вжиття достатніх заходів для безпеки працівників суду, правоохоронних органів або осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, членів їхніх сімей та їхніх близьких родичів службовою особою органу, на який покладено функції забезпечення безпеки зазначених осіб, якщо ці дії спричинили тяжкі наслідки, -</p> <p>караються позбавленням волі на строк до п'яти років.</p>	<p>осіб, які підлягають захисту або взяті під захист</p> <p>Неприйняття рішення, несвоєчасне прийняття або прийняття недостатньо обґрунтованих рішень, а також невжиття, несвоєчасне вжиття або невжиття достатніх заходів для забезпечення безпеки працівника суду, правоохоронного органу, членів їхніх сімей та їхніх близьких родичів або учасника кримінального судочинства та іншої особи в інтересах правосуддя службовою особою органу, на який покладено функції забезпечення безпеки зазначених осіб, якщо ці дії спричинили тяжкі наслідки, -</p> <p>караються позбавленням волі на строк до п'яти років.</p>	<p>об'єктивна сторона таким альтернативним діям як «невжиття достатніх заходів для забезпечення безпеки працівника суду, правоохоронного органу, членів їхніх сімей та їхніх близьких родичів або учасника кримінального судочинства та іншої особи в інтересах правосуддя».</p> <p>Таке доповнення вказує на спрямованість діяльності посадових та службових осіб уповноважених органів на вжиття саме достатніх заходів для забезпечення безпеки, оскільки в іншому випадку, як наслідок має настати кримінальна відповідальність.</p> <p>Зазначене має спонукати посадових та службових осіб уповноважених органів до вжиття всіх необхідних і достатніх заходів для забезпечення безпеки та запобігати випадкам недобросовісного виконання своїх посадових обов'язків щодо забезпечення заходів безпеки.</p> <p>Отже, такі зміни мають бути схвалені.</p>
<p>Стаття 381. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист</p> <p>1. Розголошення відомостей про заходи безпеки щодо особи, взятої під захист, службовою особою, якою прийнято рішення про ці заходи, особою, яка їх здійснює, або службовою особою, якій ці рішення стали відомі у зв'язку з її службовим становищем, а так само особою, взятою під захист, якщо ці</p>	<p>Стаття 381. Розголошення відомостей про заходи забезпечення безпеки щодо особи, взятої під захист</p> <p>1. Розголошення відомостей про заходи забезпечення безпеки щодо особи, взятої під захист, службовою особою, якою прийнято рішення про ці заходи, особою, яка їх здійснює, або службовою особою, якій ці рішення стали відомі у зв'язку з її службовим становищем, а так само особою, взятою під захист, якщо ці дії спричинили</p>	

<p>дії спричинили шкоду здоров'ю особи, взятої під захист, - карається штрафом від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років.</p> <p>2. Ті самі дії, якщо вони спричинили смерть особи, взятої під захист, або інші тяжкі наслідки, - караються арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк.</p>	<p>шкоду здоров'ю особи, взятої під захист, або іншої особи, - карається штрафом від ста до трьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років.</p> <p>2. Ті самі дії, якщо вони спричинили смерть особи, взятої під захист або іншої особи, або інші тяжкі наслідки, - караються арештом на строк до шести місяців або обмеженням волі на строк до п'яти років, або позбавленням волі на той самий строк.</p>	
<p>Кримінальний процесуальний кодекс України (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88)</p>		
<p>Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений ... 3. Підозрюваний, обвинувачений має право: ... 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо; ...</p>	<p>Стаття 42. Підозрюваний, обвинувачений ... 3. Підозрюваний, обвинувачений має право: ... 12) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом; ...</p>	<p>З огляду на те, що випадки застосування заходів безпеки визначатимуться у спеціальному Законі “Про забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства та інших осіб в інтересах правосуддя” у разі його прийняття, то відповідно у вказаних статтях КПК України перелік осіб або ж обставин, за яких здійснювалося застосування заходів безпеки замінюється на словосполучення “у випадках, передбачених законом”, що відсилає до відповідних нормативно-правових актів, в яких такі випадки передбачені. Така</p>

		законодавча техніка, як вказівка на застосування бланкетного законодавства допомагає спростити читання закону та запобігає нагромадженню та дублюванню одних і тих самих положень, що, безумовно, є позитивним проявом діяльності законодавця.
<p>Стаття 56. Права потерпілого</p> <p>1. Протягом кримінального провадження потерпілий має право:</p> <p>...</p> <p>5) за наявності відповідних підстав - на забезпечення безпеки щодо себе, близьких родичів чи членів своєї сім'ї, майна та житла;</p> <p>...</p>	<p>Стаття 56. Права потерпілого</p> <p>1. Протягом кримінального провадження потерпілий має право:</p> <p>...</p> <p>5) на забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом;</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 64¹. Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження</p> <p>...</p> <p>3. Протягом кримінального провадження представник юридичної особи має право:</p> <p>...</p> <p>7) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки щодо себе, членів своєї сім'ї, близьких родичів, майна, житла тощо;</p> <p>...</p>	<p>Стаття 64¹. Представник юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження</p> <p>...</p> <p>3. Протягом кримінального провадження представник юридичної особи має право:</p> <p>...</p> <p>7) заявляти клопотання про проведення процесуальних дій, про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом;</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 65. Свідок</p> <p>1. Свідком є фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі</p>	<p>Стаття 65. Свідок</p> <p>1. Свідком є фізична особа, якій відомі або можуть бути відомі</p>	

<p>обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження, і яка викликана для давання показань.</p> <p>2. Не можуть бути допитані як свідки:</p> <p>...</p> <p>9) особи, до яких застосовані заходи безпеки, - щодо дійсних даних про їх особи;</p> <p>10) особи, які мають відомості про дійсні дані про осіб, до яких застосовані заходи безпеки, - щодо цих даних;</p> <p>...</p>	<p>обставини, що підлягають доказуванню під час кримінального провадження, і яка викликана для давання показань.</p> <p>2. Не можуть бути допитані як свідки:</p> <p>...</p> <p>9) особи, до яких застосовані заходи забезпечення безпеки, - щодо дійсних даних про їх особи;</p> <p>10) особи, які мають відомості про дійсні дані про осіб, до яких застосовані заходи забезпечення безпеки, - щодо цих даних;</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 72¹. Представник персоналу органу пробації</p> <p>...</p> <p>2. Представник персоналу органу пробації з метою складання досудової доповіді має право:</p> <p>...</p> <p>7) заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законом.</p> <p>...</p>	<p>Стаття 72¹. Представник персоналу органу пробації</p> <p>...</p> <p>2. Представник персоналу органу пробації з метою складання досудової доповіді має право:</p> <p>...</p> <p>7) Виключити</p> <p>...</p>	<p>Виключення права представника персоналу органу пробації з метою складання досудової доповіді заявляти клопотання про забезпечення безпеки у випадках, передбачених законів видається не доцільним та таким, що обмежує право цього учасника кримінального судочинства на забезпечення безпеки та захисту у випадку реальної загрози його життю, здоров'ю, житлу, майну тощо.</p> <p>Згідно зі статтею 22 Конституції України не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод людини і громадянина при прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів. Отже, такі зміни суперечать положенням Конституції і не можуть бути впроваджені.</p> <p><u>Категорично заперечуємо проти внесення таких змін.</u></p>

<p>Стаття 130¹. Виплата винагороди викривачу</p> <p>...</p> <p>6. Викривач має право представляти свої інтереси під час розгляду питання щодо виплати йому винагороди особисто і через представника - адвоката (у тому числі анонімно, але до вирішення питання виплати йому винагороди). З метою захисту персональних даних анонімного викривача після їх розкриття для суду можуть бути здійснені, зокрема, такі заходи безпеки, як забезпечення конфіденційності відомостей про особу та/або закритий судовий розгляд.</p> <p>...</p>	<p>Стаття 130¹. Виплата винагороди викривачу</p> <p>...</p> <p>6. Викривач має право представляти свої інтереси під час розгляду питання щодо виплати йому винагороди особисто і через представника - адвоката (у тому числі анонімно, але до вирішення питання виплати йому винагороди). З метою захисту персональних даних анонімного викривача після їх розкриття для суду можуть бути здійснені, зокрема, такі заходи забезпечення безпеки, як забезпечення конфіденційності відомостей про особу та/або закритий судовий розгляд.</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 206. Загальні обов'язки судді щодо захисту прав людини</p> <p>...</p> <p>6. Якщо під час будь-якого судового засідання особа заявляє про застосування до неї насильства під час затримання або тримання в уповноваженому органі державної влади, державній установі (орган державної влади, державна установа, яким законом надано право здійснювати тримання під вартою осіб), слідчий суддя зобов'язаний зафіксувати таку заяву або прийняти від особи письмову заяву та:</p>	<p>Стаття 206. Загальні обов'язки судді щодо захисту прав людини</p> <p>...</p> <p>6. Якщо під час будь-якого судового засідання особа заявляє про застосування до неї насильства під час затримання або тримання в уповноваженому органі державної влади, державній установі (орган державної влади, державна установа, яким законом надано право здійснювати тримання під вартою осіб), слідчий суддя зобов'язаний зафіксувати таку заяву або прийняти від особи письмову заяву та:</p>	<p>Внесення таких змін зумовлюється тим, що в проекті Закону України «Про забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства та інших осіб в інтересах правосуддя» суд позбавляється повноваження щодо вжиття необхідних заходів для забезпечення безпеки особи згідно із законодавством у зв'язку з тим, що, як вбачається з дослідження практики, суд обмежений у можливості перевірити інформацію щодо необхідності вжиття заходів забезпечення безпеки, її достатність та реальність загрози життю, здоров'ю, житлу, майну тощо.</p>

<p>1) забезпечити невідкладне проведення судово-медичного обстеження особи;</p> <p>2) доручити відповідному органу досудового розслідування провести дослідження фактів, викладених в заяві особи;</p> <p>3) вжити необхідних заходів для забезпечення безпеки особи згідно із законодавством.</p> <p>...</p>	<p>1) забезпечити невідкладне проведення судово-медичного обстеження особи;</p> <p>2) доручити відповідному органу досудового розслідування провести дослідження фактів, викладених в заяві особи;</p> <p>3) направити таку заяву органу, уповноваженому приймати рішення про застосовувати заходи забезпечення безпеки, для розгляду і прийняття рішення згідно із законом.</p> <p>...</p>	<p>Впровадження таких змін вважаємо недопустимим, оскільки в такому випадку особа, яка заявляє клопотання про застосування заходів безпеки, позбавляється права на розгляд її питання незалежним та безстороннім судом.</p> <p>Також впровадження таких змін розширює повноваження органів, що здійснюють застосування заходів безпеки, що може зумовити зловживання такими органами у застосуванні заходів безпеки.</p> <p><u>Категорично заперечуємо проти внесення таких змін.</u></p>
<p>Стаття 221. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення</p> <p>1. Слідчий, дізнавач, прокурор зобов'язаний за клопотанням сторони захисту, потерпілого, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, надати їм матеріали досудового розслідування для ознайомлення, за виключенням матеріалів про застосування заходів безпеки щодо осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а також тих матеріалів, ознайомлення з якими на цій стадії кримінального провадження може зашкодити досудовому розслідуванню. Відмова у наданні для ознайомлення загальнодоступного документа, оригінал якого знаходиться</p>	<p>Стаття 221. Ознайомлення з матеріалами досудового розслідування до його завершення</p> <p>1. Слідчий, дізнавач, прокурор зобов'язаний за клопотанням сторони захисту, потерпілого, представника юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, надати їм матеріали досудового розслідування для ознайомлення, за виключенням забезпечення безпеки щодо осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, а також тих матеріалів, ознайомлення з якими на цій стадії кримінального провадження може зашкодити досудовому розслідуванню. Відмова у наданні для ознайомлення загальнодоступного документа,</p>	

<p>в матеріалах досудового розслідування, не допускається.</p> <p>...</p>	<p>оригінал якого знаходиться в матеріалах досудового розслідування, не допускається.</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 228. Пред'явлення особи для впізнання</p> <p>..</p> <p>5. При пред'явленні особи для впізнання особі, щодо якої згідно з цим Кодексом вжито заходів безпеки, відомості про особу, взяту під захист, до протоколу не вносяться і зберігаються окремо. ...</p> <p>...</p>	<p>Стаття 228. Пред'явлення особи для впізнання</p> <p>..</p> <p>5. При пред'явленні особи для впізнання особі, щодо якої згідно з цим Кодексом вжито заходів забезпечення безпеки, відомості про особу, взяту під захист, до протоколу не вносяться і зберігаються окремо.</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 232. Проведення допиту, впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування</p> <p>...</p> <p>10. Особа, якій забезпечується захист, може бути допитана в режимі відеоконференції з такими змінами зовнішності і голосу, за яких її неможливо було б упізнати.</p> <p>...</p>	<p>Стаття 232. Проведення допиту, впізнання у режимі відеоконференції під час досудового розслідування</p> <p>...</p> <p>10. Особа, взята під захист, може бути допитана в режимі відеоконференції з такими змінами зовнішності і голосу, за яких її неможливо було б упізнати.</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 252. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій</p> <p>1. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій повинна відповідати загальним правилам фіксації кримінального</p>	<p>Стаття 252. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій</p> <p>1. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій повинна відповідати загальним правилам фіксації кримінального</p>	

<p>провадження, передбаченим цим Кодексом. За результатами проведення негласної слідчої (розшукової) дії складається протокол, до якого в разі необхідності долучаються додатки. Відомості про осіб, які проводили негласні слідчі (розшукові) дії або були залучені до їх проведення, у разі здійснення щодо них заходів безпеки можуть зазначатися із забезпеченням конфіденційності даних про таких осіб у порядку, визначеному законодавством.</p> <p>...</p>	<p>провадження, передбаченим цим Кодексом. За результатами проведення негласної слідчої (розшукової) дії складається протокол, до якого в разі необхідності долучаються додатки. Відомості про осіб, які проводили негласні слідчі (розшукові) дії або були залучені до їх проведення, у разі здійснення щодо них заходів забезпечення безпеки можуть зазначатися із забезпеченням конфіденційності даних про таких осіб у порядку, визначеному законодавством.</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 256. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні</p> <p>...</p> <p>2. Особи, які проводили негласні слідчі (розшукові) дії або були залучені до їх проведення, можуть бути допитані як свідки. Допит цих осіб може відбуватися із збереженням у таємниці відомостей про цих осіб та із застосуванням щодо них відповідних заходів безпеки, передбачених законом.</p> <p>...</p>	<p>Стаття 256. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій у доказуванні</p> <p>...</p> <p>2. Особи, які проводили негласні слідчі (розшукові) дії або були залучені до їх проведення, можуть бути допитані як свідки. Допит цих осіб може відбуватися із збереженням у таємниці відомостей про цих осіб та із застосуванням щодо них відповідних заходів забезпечення безпеки, передбачених законом.</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 303. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, та право на оскарження</p>	<p>Стаття 303. Рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування, та право на оскарження</p>	

<p>1. На досудовому провадженні можуть бути оскаржені такі рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора:</p> <p>...</p> <p>б) рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора при застосуванні заходів безпеки - особами, до яких можуть бути застосовані заходи безпеки, передбачені законом;</p> <p>...</p>	<p>1. На досудовому провадженні можуть бути оскаржені такі рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора:</p> <p>...</p> <p>б) рішення, дії чи бездіяльність слідчого, дізнавача або прокурора при застосуванні заходів забезпечення безпеки - особами, до яких можуть бути застосовані заходи забезпечення безпеки, передбачені законом;</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 317. Матеріали кримінального провадження (кримінальна справа) та право на ознайомлення з ними</p> <p>...</p> <p>3. Матеріали про застосування заходів безпеки стосовно осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, для ознайомлення не надаються.</p>	<p>Стаття 317. Матеріали кримінального провадження (кримінальна справа) та право на ознайомлення з ними</p> <p>...</p> <p>3. Матеріали про застосування заходів забезпечення безпеки стосовно осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві, для ознайомлення не надаються.</p>	
<p>Стаття 336. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження</p> <p>...</p> <p>8. Особа, якій забезпечується захист, може бути допитана в режимі відеоконференції з такими змінами зовнішності і голосу, за яких її неможливо впізнати.</p> <p>...</p>	<p>Стаття 336. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження</p> <p>...</p> <p>8. Особа, взята під захист, може бути допитана в режимі відеоконференції з такими змінами зовнішності і голосу, за яких її неможливо впізнати.</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 352. Допит свідка</p> <p>...</p>	<p>Стаття 352. Допит свідка</p> <p>...</p>	

<p>10. Для забезпечення безпеки викривача його допит в якості свідка проводиться з дотриманням Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві».</p> <p>...</p>	<p>10. Для забезпечення безпеки викривача його допит в якості свідка проводиться з дотриманням Закону України «Про забезпечення безпеки учасників кримінального судочинства та інших осіб в інтересах правосуддя».</p> <p>...</p>	
--	---	--